

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/30/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117216585
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117216585.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v spore žalobkyne: K. H., C.. XX.X.XXXX, S. A. Š., W. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaniach oboch sporových strán proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11Csp/155/2017-55 z 19.1.2017 (správne má byť 19.1.2018 - poznámka odvolacieho súdu), takto

rozhodol:

R u š í rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku o náhrade trov konania, a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

V prevyšujúcej časti p o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom určil, že úver zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej stranami dňa 14.11.2014 je bezúročný a bez poplatkov. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku I. bode 7.1 Dohody o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX uzavretej stranami dňa 14.11.2014 k Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014 v znení: „Zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie Dohody zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,56% zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi“, je neprijateľná. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že dňa 14.11.2014 strany uzavreli formulárovú zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, a to tým spôsobom, že dňa 11.11.2014 najprv žalobkyňa podpísala príslušný formulár s vyplnením údajov pod bodom 5 „údaje o požadovanom revolvingovom úvere“, ktorý obsahoval tieto náležitosti: poskytnutá čiastka úveru - 1500 eur, predpokladaná mesačná splátka spolu s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá 81,99 Eur, splatnosť úveru - 42, mesačná splátka vrátane úrokov - 47,43 Eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť - 2.142,06 Eur, predpokladaná RPMN 26,17%, ročná úroková sadzba 18,08%, priemerná RPMN 44,06%, poplatok za poskytnutie úveru - 150 Eur. Žalovaný ako veriteľ formulár zmluvy podpísal až neskôr - 14.11.2014, pričom vyplnil údaje uvedené pod bodom 6 „údaje o schválenom revolvingovom úvere“, ktorý obsahuje totožné údaje spotrebiteľského úveru ako v bode 5, okrem RPMN, ktorá je uvedená vo výške 26,07%. V bode 7 zmluvy sa uvádza, že jej neoddeliteľnou súčasťou sú Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere, ktoré

sú na zadnej strane zmluvy, s ktorými sa dlžník oboznámil a nemá k nim výhrady. Neuvádza sa však, že by boli zmluvné dojednania odovzdané žalobkyni a nie je pravdou, že by boli na zadnej strane zmluvy, predstavujú totiž samostatnú listinu. V spomínaných zmluvných dojednaniach pod bodom 7 sú vymenované prílohy ako súčasť zmluvy o revolvingovom úvere a medzi nimi aj oznámenie veriteľa o schválení úveru. Splátkový kalendár sa však neuvádza. Dňa 14.11.2014 žalovaný vypracoval oznámenie veriteľa o schválení úveru, ktoré mal zaslať aj žalobkyni, v ktorom vypísal všetky údaje o schválenom úvere, a to v súlade s bodom 6 zmluvy, navyše v ňom rozčlenil splátku úveru na istinu a úrok, uviedol termín splatnosti mesačnej splátky 16.deň, termín prvej splátky 16.12.2014 a poslednej 16.5.2018. V ten istý deň ako zmluva o revolvingovom úvere bola podpísaná stranami na samostatnej listine aj Dohoda o poskytovaní služieb podľa § 51 Občianskeho zákonníka, ktorej celý text bol už vopred spracovaný a dopísali sa v nej len osobné údaje žalobkyne. V časti I. je obsiahnutý predmet dohody. V bode 1 sa konštatuje, že sa viaže na uzavretú zmluvu o revolvingovom úvere. V bode 2 sa uvádza, že ide o doplnkové a dobrovoľné služby, ktoré nie sú podmienkou získania spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok. Podľa bodu 5 na základe Dohody sa poskytujú nižšie uvedené služby za dohodnutú odplatu. Tá sa uvádza v bode 7.1 a predstavuje 2,56% mesačne zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaviazal túto odplatu splácať v pravidelných mesačných splátkach spolu so splátkami úveru a úrokov uvedenej v oznámení veriteľa o schválení úveru. V tomto prípade v spomínanom oznámení bola uvedená výška splátky v zmysle tejto Dohody 34,56 Eur mesačne. Podľa bodu 7.2 Dohody, ak dôjde k zosplatneniu splátok podľa zmluvy o úvere, neuhradené splátky odplaty sa stanú splatnými dňom zosplatnenia splátok a zákazník je povinný ich uhradiť spolu so zosplatnenými splátkami podľa príslušnej zmluvy o úvere. Zánikom príslušnej zmluvy o úvere s výnimkou odstúpenia podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nie je dotknutá povinnosť uhradiť odplatu podľa tejto dohody. Zmluvu o revolvingovom úvere vrátane dohody o poskytovaní služieb je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Zároveň zmluvu o revolvingovom úvere je potrebné posúdiť podľa špeciálneho právneho predpisu, ktorým je zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (teda v znení účinnom od 1.9.2014 do 31.12.2014). Súd súhlasil s tvrdením žalobkyne o chýbajúcich povinných náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ a k/ zákona č. 129/2010 Z.z. Písomná akceptácia žalobkyne vo vzťahu k termínu mesačnej splátky a termínu konečnej splatnosti úveru chýba, a preto nedošlo k písomnej dohode strán o týchto náležitostiach zmluvy. Zdôraznil, že vychádzajúc z formulácie „termín konečnej splatnosti úveru“ je nepochybné, že tento termín musí byť určený dátumovo (minimálne mesiacom a rokom, pokiaľ by bola jasne v zmluve uvedená splatnosť mesačnej splátky). Nemožno termín splatnosti nahrádzať matematickým výpočtom jednotlivých splátok. Napokon je to zrejme aj zo skutočností, že zákonodarca počet splátok stanovil pri ďalšej povinnej náležitosti zmluvy uvedenej v § 9 ods. 2 písm. k/ a preto nemohol mať na mysli počet splátok aj pri náležitosti predstavujúcej termín konečnej splatnosti úveru. Spotrebiteľ totiž musí mať jasno už pri uzatvorení zmluvy akú dlhú dobu a do kedy má úver splácať, pretože práve to je účelom citovaného zákonného ustanovenia. Pokiaľ žalovaný argumentoval rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 súd súhlasí s tým, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí byť obsiahnutá v jednom dokumente, ale s poukazom na odôvodnenie tohto rozsudku poukazuje na to, že v zmluve by musel byť jasný odkaz na konkrétny dokument, ktorý by navyše musel byť odovzdaný žalobkyni ako spotrebiteľke ešte pred uzavretím zmluvy, čo v prípade spomínaného oznámenia veriteľa nepochybne nebolo a ani nemohlo byť (z časového hľadiska) naplnené. Uvedené znamená, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. Žaloba bola preto ohľadom tohto nároku dôvodná. K žalobe o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom Dohody súd uviedol, že vzhľadom na výpoveď žalobkyne, z ktorej vyplýva, že Dohodu musela podpísať, bola v časovej tiesni a nemala čas si ju ani prečítať a predovšetkým vzhľadom na skutočnosť, že celý text dohody bol vopred pripravený a dopisovali sa len osobné údaje žalovanej, vedie k záveru o tom, že dohoda nebola individuálne dojednaná. Dôkazné bremeno o preukázanie opaku bolo na žalovanom (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka), žalovaný však opak nepreukázal, keďže tvrdenie o dobrovoľnosti dohody v jej texte vzhľadom na výpoveď žalobkyne nebolo preukázané. Vylúčenie súdneho prieskumu v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je aj v prípade hlavného predmetu zmluvy a primeranosti ceny, ak tieto podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. Ako vyplýva z tohto ustanovenia, zo súdnej kontroly nie je vylúčená cena ako odplata za službu, vylúčená je len primeranosť ceny na jednej strane a tovaru a služieb na druhej strane ako protiplnenie (napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ C-26/13 zo dňa 30.4.2014 bod. 54). Podmienky týkajúce sa protihodnoty, ktorú dlhuje spotrebiteľ veriteľovi alebo ktorá má vplyv na skutočnú cenu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť veriteľovi, teda v zásade nepatria do tejto kategórie podmienok vylučujúcich súdnu kontrolu s výnimkou otázky,

či je výška protihodnoty alebo cena, ktorá je dohodnutá v zmluve primeraná službe veriteľa (rozsudok Súdneho dvora EÚ C-143/13 zo dňa 26.2.2015 body 55,56). Navyše aj pre primeranosť ceny, aby nebola podriadená skúmaniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, muselo by byť splnené, že cena bola vyjadrená zrozumiteľne, určito a jasne, čo v tomto prípade nebolo naplnené. V Dohode totiž spomínaná cena bola uvedená nie konkrétnou sumou, čo naplňovalo požadovaný atribút určitosti, ale bolo potrebné ju vypočítať, keďže predstavovala mesačne 2,56% zo schváleného úveru po odpočítaní poplatku za poskytnutie úveru a je úplne irelevantné, že v ďalšej listine - oznámení veriteľa o schválení úveru bola už uvedená konkrétna výška mesačnej splátky. Súd totiž posudzuje to, čo bolo uvedené v spornej Dohode. Uvedená Dohoda teda nie je vylúčená zo súdneho prieskumu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, preto sa súd zaoberal tým, či vytýkané ustanovenia spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky. V danom prípade žalobkyňa mala mesačne platiť 34,56 eur za celé obdobie trvania zmluvy, t.j. za 42 mesiacov mala zaplatiť sumu 1.451,52 Eur, teda sumu vyššiu ako reálne poskytnutá suma úveru po odpočítaní poplatku za poskytnutie úveru teda 1.350 Eur. Navyše túto sumu by musela zaplatiť aj v prípade predčasného zosplatnenia úveru, teda aj v prípade, že by dané služby v podstate už neboli reálne. Služby, ktoré predstavujú predmet dohody možno považovať za zbytočné a nepodstatné pre žalobkyňu (informácia pred splatnosťou splátky, informácia o prijatí platby, podpora callcentra, informácia o zostávajúcich záväzkoch), keďže každý dlžník vie, kedy je splátka splatná a kedy ju zaplatí. Niektoré sú povinnosťou veriteľa ako je zmena zmluvy, vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie a niektoré predstavujú len hypotetické služby ako je odklad splátok alebo druhá upomienka zdarma. Spotrebiteľ má v týchto prípadoch platiť za službu, o ktorú ani nemá záujem a ktorú nepožiada (odklad splátok) alebo nemusí nastať jej potreba (druhá upomienka zdarma). Neprijateľné zmluvné podmienky sú demonštratívne uvedené v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a medzi nimi pod písm. t/ sú uvedené ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa a pod písm. v/ požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve, alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie. Za týchto okolností hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa je nepochybná, keďže spotrebiteľ má platiť za služby, o ktoré nemá záujem alebo ktoré sa nerealizujú a navyše aj vtedy, ak by sa úver predčasne zosplatnil, a to všetko za cenu vyššiu ako je reálne poskytnutý úver. Nepochybné teda žalovaná zmluvná podmienka v súvislosti s Dohodou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Iný záver súd prijal vo vzťahu k poplatku za poskytnutie úveru a to vzhľadom na skutočnosť, že súd rozhodol aj o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Keďže platí zákonná fikcia o tom, že všetky poplatky vrátane poplatku za poskytnutie úveru neplatia, čo súd deklaroval aj vo výroku rozsudku, žalobkyňa nemá právny záujem na určení neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, pretože jej právne postavenie sa tým nijako nezmení. Je potrebné si uvedomiť, že ochranu pred touto neprijateľnou zmluvnou podmienkou možno zabezpečiť za terajšej právnej úpravy v rámci abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach, pričom ide o osobitný druh konania upravený v § 301 až 306 CSP (napr. rozsudok Krajského súdu Trnava 25Co/92/16 zo dňa 21.6.2017). Pokiaľ platí zákonná fikcia o bezpoplatkovosti úveru, čo súd konštatuje aj vo výroku rozsudku, niet preto dôvodu vysloviť neprijateľnosť poplatku za poskytnutie úveru, pretože nie je potrebné poskytnúť žalobkyňu ochranu pred porušením jej práva a pred neprijateľnou zmluvnou podmienkou ako to upravuje § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Súd dodal, že sporný poplatok ani nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podľa súdu poplatok ako taký nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ale je ňou podmienka, ktorou sa odrátava z úveru.

3. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa uplatnila tri rovnocenné nároky, pričom úspešná bola pri dvoch nárokoch, čo percentuálne znamená 66%, neúspešná bola v podiele 33% a preto podľa pomeru úspechu v spore jej súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 33%.

4. Proti rozsudku voči výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a voči výroku o náhrade trov konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie.

5. Namietala, že spotrebiteľ sa môže domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru, keď to ustanovenie § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. výslovne umožňuje, s odkazom na § 137 CSP, čo platí aj o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Ak ustanovenie

§ 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. s odkazom na § 137 CSP umožňuje spotrebiteľovi domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy žalobou, tak v zmysle zásady, že vo väčšom je obsiahnuté menšie, ak sa spotrebiteľ môže domáhať žalobou určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, tak sa môže domáhať žalobou aj určenia neplatnosti ktorejkoľvek neplatnej časti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, teda aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, lebo určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, je taktiež určením neplatnosti zmluvy. Samotný zákon č. 250/2007 Z. z. poskytoval aj do 31.12.2017 dostatočnú legitimitu na podanie určovacej žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ale aj na iné určovacie žaloby, s cieľom ochrany spotrebiteľa. Rozhodovanie súdov o neprijateľnosti zmluvných podmienok, popri posudzovaní nekalých obchodných praktík bolo a je nosným pilierom spotrebiteľského práva, tak ako vyplýva z únievého práva a vnútroštátnych noriem. Súd mohol žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnuť len v jednom prípade, a to v prípade, keď zistí, že sa v súdnej veci nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak súd zistí, že v súdnej veci o neprijateľnú zmluvnú podmienku ide, žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnuť nemôže, a to bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky samostatnou žalobou, alebo pri podmienkach, aké sú obsiahnuté v § 298 ods. 2 CSP a tiež bez ohľadu na to, či žaloba smeruje proti obchodníkovi, ktorý je autorom neprijateľnej zmluvnej podmienky, alebo proti jeho právnomu nástupcovi a bez ohľadu na to, že o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, už bolo v inom súdnom konaní, ale z iného právneho vzťahu, založenom iným právnym úkonom rozhodnuté, a to aj v prípade, ak by sa súdne konania týkali tých istých strán a bez ohľadu na to, či v prípade úverového právneho vzťahu, už úver splatený bol, alebo nebol. Súd prvej inštancie mal určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky, aj čo sa týka poplatku 150 eur za úver, aj keby tento poplatok považoval za vedľajšie dojednanie. Pokiaľ súd prvej inštancie argumentuje, že určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, týkajúcej sa poplatku 150 eur za úver bráni určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, žalobkyňa poukázala na rozsudky Krajského súdu Prešov, ktorými boli rozsudky prvoinštančných súdov, ktorými bola určená bezúročnosť a bezpoplatkovosť úverov a súčasne určená neprijateľnosť zmluvných podmienok, potvrdená.

6. Z uvedených dôvodov navrhla rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Proti rozsudku, čo do jeho vyhovujúcej časti, ako aj čo do výroku o trovách konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

8. Namietal, že úverová zmluva uzavretá medzi sporovými stranami bola tvorená ustanoveniami na listine označenej ako Zmluva o revolvingovom úvere, zmluvnými dojednaniaми a oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi. Obsah zmluvy tvoria aj zmluvné dojednania, ktoré sú v zmysle článku 13. neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a prílohy tvoriace súčasť zmluvy. Z ust. článku 4. ods. 4.5 Zmluvných dojednaní vyplýva, že úver je po každom revolvingu splatný podľa nového splátkového kalendára, s ktorým bude dlžník oboznámený. Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru. Deň splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, čím je splnená požiadavka vyplývajúca z uvedeného zákonného ustanovenia. Splnenie zákonnej požiadavky pritom nevyžaduje ani uvádzanie konkrétneho dátumu v zmluve, ale spôsobu jeho vymedzenia. Zákonná úprava nešpecifikuje podrobnejšie, čo sa pod termínom konečnej splatnosti má uviesť a ako sa má tento údaj vyjadriť. Z účelu tejto náležitosti je možné usudzovať, že ide o vyjadrenie toho, kedy dlžník pri riadnom splácaní splní svoje záväzky z uzavretej zmluvy. Z toho je zrejmé, že uvedená náležitosť plní informačnú funkciu vo vzťahu ku spotrebiteľovi a má informovať spotrebiteľa o tom, ako a s čím je spojené splatenie záväzkov. Určenie konečnej splatnosti úveru je v zmluve uvedené dvomi spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok a spôsobom vyplývajúcim z článku 4. ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti. Záver súdu spájajúci bezúročnosť úveru s neuvedením termínu konečnej splatnosti odporuje smernici 2008/48/ES.

9. Žalovaný napáda závery súdu o tom, že nejde o individuálne uzavretú dohodu a že na základe vyjadrenia žalobkyne je preukázané, že dohodu musela uzavrieť. Ak postačí pred súdom poprieť vlastný prejav vôle, potom takýto prístup popiera samotný zmysel písomnej formy právneho úkonu. Zákon túto formu predpisuje pre spotrebiteľské vzťahy úplne zbytočne, rovnako aj poučenia, ktoré by mal spotrebiteľ dostať, pokiaľ je pred súdom možné ich negovať vyhlásením o tom, že niečo nečítal, podpísal a pod.

Žiadny platný zákon nehovorí nič o tom, že v spotrebiteľských vzťahoch sa spotrebiteľ zbaví záväzku zo zmluvy tým, že ju v konaní poprie. A naopak, ak takýto prístup platí pre spotrebiteľské vzťahy, potom by to malo platiť pre akékoľvek právne vzťahy. Ak postačí jednoduchým vyhlásením poprieť písomnú formu právneho úkonu, potom je vlastne zbytočné, aby zákon určoval požiadavku na túto formu. Stačí jednoduché všeobecné tvrdenie a z takéhoto listu sa stáva len popísaný papier bez právneho účinku. Nemá oporu v právnom poriadku, aby bolo možné zmluvu negovať tým, že sa poprie jednoduchým vyhlásením. V takom prípade veriteľ nemá nikdy možnosť čo len predpokladu istoty, že uzavretá zmluva a inak slobodne a dobrovoľne vykonaný úkon nebude popretý tak, ako to spravila žalobkyňa. Ak by tvrdenie žalobkyne bolo pravdivé, súd by sa mal vyporiadať s tým, kedy žalobkyňa uvádza svoje tvrdenia. Nie v čase uzavretia dohody. Ani následne, ale s odstupom 3 rokov. Neuvádzala ich ani v žalobe, ale až na pojednávaní. Tvrdí, že záver súdu o tom, či ide v prípade dohody o poskytovaní služieb o individuálnu dohodu alebo nie, je založený na predčasných a neúplných záveroch. Namietal tiež spôsob hodnotenia obsahu jednotlivých služieb, ktorý je v rozsudku jednostranný a neúplný, a založený na nesprávnom posúdení. Vzhľadom na závery súdu však nie je zrejmé, z akého dôvodu súd označuje za neprijateľnú podmienku tú časť dohody, ktorá hovorí o výške mesačnej platby. Vo vzťahu k tejto platbe súd totiž uvádza, že nenapĺňa požiadavku určitosti, lebo je ho potrebné vypočítať. Ide však o jednoduchý výpočet, ktorý sa ničím neodlišuje od prípadov, v ktorých zákon predpokladá že si fyzická osoba tiež vypočíta výšku dane z príjmu, výšku súdneho poplatku alebo výšku zvýšenia svojho platu (ktoré sa tiež uvádzajú v percentách). Spotrebiteľský vzťah nie je výnimkou oproti uvedeným situáciám, čiže obrátene nejestvuje dôvod, pre ktorý by práve v tomto prípade nemala byť splnená požiadavka určitosti. Ani žalobca netvrdil, že by si výšku nevedel vypočítať. Rozsudok neuvádza také dokázané skutočnosti, ktoré by spĺňali zákonnú definíciu neprijateľnej podmienky.

10. S poukazom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol, eventuálne vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

11. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala dôvodnosť podaného určovacieho návrhu vo veci samej v oblasti neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru ako zmluvnej podmienky. Prítom okolnosť, že v predmetnej veci bola určená bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru vylučuje dôvod na to, aby súd vyhovel podanej žalobe aj v tejto časti. Navrhovaný určovací výrok o neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru nemá akékoľvek opodstatnenie. Zákon o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 11 ods. 4, ani žiaden iný právny predpis nepredpokladá naliehavý právny záujem na podaní takejto určovacej žaloby, resp. nejde ani o prípad, kedy priamo zákon upravuje takýto konkrétny typ určovacej žaloby. Vzhľadom na skutočnosť, že o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru bolo v tomto prípade rozhodnuté v prospech žalobcu, je dôvodný záver o tom, že v predmetnej právnej veci bola zabezpečená dostatočná ochrana spotrebiteľských práv žalobcu. Tým je vylúčená dôvodnosť podanej určovacej žaloby v časti návrhu na určenie neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru v predmetnej veci. Súd prvej inštancie konal správne, keď vyhodnotil dojednanie o poplatku za poskytnutie úveru v určenej výške v predmetnej zmluve ako zmluvnú podmienku, ktorú nemožno považovať za neprijateľnú. Žalobca vo svojom odvolaní neuvádza žiadne právne relevantné okolnosti, ktoré by osvedčovali, že v čom by mal predmetný poplatok predstavovať neprijateľnú podmienku. Poplatok za poskytnutie úveru, okrem toho že ide o bežný poplatok pri úverových vzťahoch, bol vo vzťahu k žalovanému posúdený ako oprávnený a dôvodný Národnou bankou Slovenska. Poukázal na závery Národnej banky Slovenska zo dňa 29.01.2016, č. k. L.-XXXXX/XXXX. Ak vrcholný orgán dohľadu nad finančným trhom na ochranu spotrebiteľa na finančnom trhu dospeje k záveru, že poplatok za poskytnutie úveru neodporuje zákonu, potom ide o dostatočný podklad pre záver, že postup žalovaného je v poriadku. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaniach (§ 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že dôvodné je len odvolanie žalobkyne.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorá bola žalobkyňou ako dlžníkom podpísaná dňa 11.11.2014 a

žalovaným ako veriteľom dňa 14.11.2014. Predmetom Zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 1.500 eur, so splatnosťou úveru v 42 mesačných splátkach vo výške 47,43 eura, RPMN za úver bola 26,07 %, priemerná RPMN za úver bola 44,06 %, ročná úroková sadzba 18,08 %, a poplatok za poskytnutie úveru 150,00 eur. Súčasťou zmluvy boli aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. Žalobkyňa a žalovaný uzavreli aj Dohodu o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX, ktorá bola žalobkyňou podpísaná dňa 11.11.2014 a žalovaným dňa 14.11.2014. Ďalej sa v spise nachádza Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014.

14. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) a k) ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (14.11.2014), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

15. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (14.11.2014), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

16. V súvislosti s údajom podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ a rozsudkom Súdneho dvora vo veci C-42/2015 N. J. O., X.O. a I. S. odvolací súd poukazuje na priamy účinok smerníc. Otázka priameho účinku smerníc sa vo všeobecnosti v podstate týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne, na prípad, ktorý riešia.

17. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry SD EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami (v tomto konkrétnom prípade veriteľ verius spotrebiteľ) v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

18. Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivец dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice.

19. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať.

20. Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

21. Termín konečnej splatnosti v Zmluve uvedený nie je a tento nemožno určiť ani na základe ostatných údajov uvedených v zmluve, keďže v Zmluve je uvedený len počet splátok, absentuje však uvedenie dátumu prvej splátky. Keďže nie je zřejmý dátum počiatku povinnosti splácania úveru, nemožno určiť ani jeho konečnú splatnosť.

22. Uvedenie údajov o termíne prvej a poslednej splátky v listine označenej ako Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 14.11.2014 nie je postačujúce, nakoľko predmetnú listinu nie je možné považovať za súčasť zmluvy o úvere, keďže predstavuje jednostranné oznámenie veriteľa, ktoré žalobkyňa písomne neodsúhlasila.

23. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani čl. 7.1 písm. g) Zmluvných dojednaní - Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT, s. r. o., pretože žiadne zmluvné dojednanie nemôže byť považované za platné, pokiaľ nerešpektuje ZoSÚ, ktorý vyžaduje písomnú formu, t. j. aj podpis na zmluve o spotrebiteľskom úvere, teda aj vo vzťahu k dojednaniám, ktoré sú uvedené v Oznámení veriteľa

o schválení úveru dlžníkovi, čo sa v danom prípade nestalo. Bez tohto podpisu dlžníka - žalobkyne tento dokument možno považovať len za jednostranný právny úkon.

24. Navyše žalobkyňa o obsahu Oznámenia veriteľa o schválení úveru v čase podpisovania zmluvy (11.11.2014) nemala vedomosť. Termín konečnej splatnosti úveru musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu (v danom prípade teda dňa 11.11.2014). V opačnom prípade by sa minulo účinku ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku.

25. Žalovaný v odvolaní odkazuje na článok 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere, z ktorého vyplýva, že „Deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára je dňom konečnej splatnosti úveru“. K uvedenému odvolací súd dodáva, že z uvedeného nie je možné bez pochyb jednoducho zistiť dokedy bude trvať zmluvný vzťah, určiť, kedy nastane konečná splatnosť úveru. Pokiaľ teda žalovaný v odvolaní tvrdil, že deň splatnosti poslednej splátky je termínom konečnej splatnosti, jeho odvolacia námietka neobstojí.

26. „Vzhľadom na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že vyššie uvedený výklad nie je ani v rozpore so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, ktorá v Čl. 10 ods. 2 pís. c) vyžaduje ako náležitosť zmluvy uvedenie dĺžky trvania zmluvy o úvere (teda má byť jasné ako dlho bude trvať zmluvný vzťah), a ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Údaje v zmluve musia byť uvedené tak, aby ich bolo možné bez pochybností a bez matematických prepočtov zistiť, neuvedenie údajov tak, aby bolo jednoducho zistiteľné do kedy bude trvať zmluvný vzťah, spochybňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Spôsob určenia konečnej splatnosti, tak ako ju vyvodzuje žalovaný nie je v súlade so zákonom a ním sledovaným cieľom. Smernica 2008/48, na ktorú poukazuje aj žalovaný bola prijatá v záujme boja proti nespravodlivým úverovým podmienkam a na to, aby sa dlžníkovi umožnilo poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy. Článok 4 Smernice 87/102 vyžaduje, aby dlžník pri uzatváraní zmluvy poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku (rozsudok zo dňa 09.07.2015, S., C 348/14), aj podľa Smernice, treba zmluva považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Okresný súd správne považoval predmetný úver s odkazom na ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov. Takýto záver súdu je aj v súlade so Smernicou 2008/48, nakoľko neurčitý údaj o konečnej splatnosti úveru dlžníkovi neumožňuje poznať všetky podmienky budúceho plnenia uzavretej zmluvy. Ide pritom o skutočnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku“(pozri rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/85/2018 zo dňa 23.08.2018).

27. Čo sa týka výšky, počtu a termínu splátok úrokov, tento údaj v Zmluve absentuje. V danom prípade Zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi stranami sporu obsahovala len výšku a počet anuitných splátok, a to v sume 47,43 eura (suma bez platby podľa Dohody o poskytovaní služieb) v počte 42 splátok. Účelom právnej úpravy (§ 9 odsek 2 ZoSÚ) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške (sume) úrokov z úveru a poplatkoch. Žalovaný ako dodávateľ má preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaj o výške úrokov a poplatkov, a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené (§ 11 odsek 1 ZoSÚ). Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch má podstatný význam z dôvodu, že prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Spotrebiteľ však túto možnosť nemal, keďže výška úroku a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere. (Porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

28. Vo vzťahu k záverom Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 odvolací súd poukazuje na príspevok Q.. W. W.Y., M.: „Otázne však je, ako by na tento záver mal zareagovať sudca rozhodujúci konkrétny spor. Ak totiž zistí, že neuvedenie konkrétnej náležitosti v zmluve o spotrebiteľskom úvere by malo byť v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 sankcionované zánikom nároku veriteľa na úrok a poplatky, ale súčasne dospeje k záveru, že ide o náležitosť, ktorej neuvedenie v zmluve o spotrebiteľskom úvere nemá vplyv na možnosť spotrebiteľovi posúdiť rozsah jeho záväzku, tak vlastne narazil na rozpor medzi vnútroštátnou

právnou úpravou a právom Únie. Keďže však norma práva Únie má v tomto prípade podobu smernice, vzhľadom na horizontálny právny vzťah medzi veriteľom a spotrebiteľom nemôže mať smernica priamy účinok. Zistený rozpor je teda možné vyriešiť len prostredníctvom nepriameho účinku smernice, čo znamená pokúsiť sa o taký výklad zákona č. 129/2010, ktorým sa rozpor odstráni. Domnievam sa však, že v tomto prípade by sudca narazil na jednu z hraníc povinnosti eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva, ktorou je zákaz výkladu contra legem. Nevie si totiž predstaviť, akou výkladovou metódou by bolo možné obísť príkaz považovať zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov obsiahnutý v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010. Nešlo by už podľa môjho názoru o výklad práva, ale o sudcovskú tvorbu práva.“

29. Odvolací súd odkazuje na väčšinové stanovisko Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove: „1. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l) zákona č.129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „sporné pravidlo“) obsahuje právo spotrebiteľa na uvedenie splátok istiny spotrebiteľského úveru ako aj splátok úrokov a poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva zodpovedá taký výklad sporného pravidla, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška“, „počet“ a „termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom, a tiež k poplatkom (porov. rozsudok NS SR z 28.06.2016 sp. zn. 7Sžo61/2015, porov. tiež pri použití historického výkladu k totožnej dikcii podľa zákona č.258/2001 Z. z. rozsudok NS SR vo veci 7Cdo/128/2016). 2. Uvedené zákonné pravidlo sa deroguje s účinnosťou od 01.05.2018 novelou zákona č. 129/2010 Z. z. vykonanou zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. 3. Do nadobudnutia účinnosti uvedenej zmeny zákona (uvedenej v bode 2). nie je v súlade s princípmi súkromného práva docieľiť ten istý derogačný efekt súdmi tzv. eurokonformným výkladom, pretože ten by: 1.odporoval zákazu eurokonformného výkladu contra legem, 2.odporoval by princípu právnej istoty, 3.nebol by súladný ani s výkladom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, keďže Súdny dvor EÚ za euronekonformnú považoval a) len amortizačnú tabuľku a b) len vo vzťahu k istine. Sporné zákonné pravidlo pritom predpokladá oveľa širší diapazón možnosti špecifikácie splátok spotrebiteľského úveru než je amortizačná tabuľka a než je len špecifikácia istiny. Navyše, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS predpokladá na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) údaje o splátkach, a to tak, aby transparentne bolo zrejmé, že tam nie sú uvedené tie poplatky, ktoré môžu byť v splátkach zahrnuté, ale do RPMN sa nezapočítavajú (čl. 19 ods. 2 smernice 2008/48/ES). Smernica taktiež výslovne predpokladá informovanie spotrebiteľov o špecifikácii splátok úrokov a poplatkov (čl.10 ods.1 písm .j/, príloha II., 2.). “

30. V kontexte uvedeného ako aj so zreteľom na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2011, v ktorom Najvyšší súd SR ustálil, že: „Požiadavky na reflektovanie kasačného rozhodnutia v následnom rozhodnutí krajského (okresného) súdu sú totiž výrazne prísnejšie, než je tomu tak v prípade „púhej“ záväznosti precedenčnej. Zatiaľ čo v prípade tzv. precedenčnej záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s judikátom zmysluplný právny dialóg, kasačná záväznosť môže (pochopiteľne len za nezmeneného skutkového stavu) byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu. V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí preto nie je priestor pre úvahy, či je právny názor najvyššieho súdu správny, fundovaný či úplný.“ Odvolací súd sa odklonil od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018 a ustálil, že princíp právnej istoty prevažuje, smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, a preto v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je potrebné vyžadovať aj špecifikáciu splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov.

31. Záverom odvolací súd dodáva, že uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 22Co/20/2018 zo dňa 27.03.2018 bola podaná prejudiciálna otázka v reakcii na rozsudok C-42/15.

32. Z týchto dôvodov je podľa odvolacieho súdu plne legitímny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalobkyni, a to v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, v zmysle ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom

úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y). Odvolací súd podotýka, že pre záver o bezúročnosti úveru, postačuje aj absencia čo i len jednej z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

33. Ďalej súd prvej inštancie posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku bod 7.1 článku I. Dohody o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014.

34. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného ohľadne určenia, že bod 7.1 článku I. Dohody o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je neplatná, odvolací súd dáva do pozornosti ustanovenie § 298 ods. 1, 2 CSP v spojení s ustanovením § 137 písm. c/ CSP, ako aj ustanovenie § 53 ods. 1, 4, § 54 ods. 1, 2, ako aj § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe tejto dohody sa žalovaný zaviazal poskytovať žalobkyni služby označené ako „Informácia o zostávajúcich záväzkoch“, „Odklad splatnosti splátok“, „Informácia pred splatnosťou splátky“, „Informácia o prijatí platby“, „Vyhotovenie a zaslanie kópie dokumentácie“, „Zmena zmluvy na podnet klienta“, „Prepárovanie platieb na príslušnú zmluvu“, „Druhá upomienka zdarma“, „Podpora call centra a osobné stretnutie s viazaným finančným agentom“. Za tieto služby mala žalobkyňa platiť odplatu vo výške 2,56 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru (článok I. bod 7.1. Dohody).

35. Odvolací súd zdôrazňuje, že v oblasti ochrany spotrebiteľa je potrebné mať na zreteli aj zásadu poctivosti a to vo forme tzv. princípu dôvery v oblasti ochrany spotrebiteľa. Ústavný súd Českej republiky v Nálezoch II. ÚS 3/06 a I. ÚS 3512/11 uviedol, že uplatňovanie princípu dôvery v úkony ďalších osôb v sociálnom styku je základným predpokladom pre fungovanie komplexnej spoločnosti. Dôveru je potrebné pokladať za elementárnu kategóriu sociálneho života. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného v tom, že text spotrebiteľskej zmluvy, osobitne vtedy, keď sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie považuje bod 7.1 článku I. Dohody o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014 za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

36. Odvolací súd uvádza, že uvedenou odplatom poskytovateľ (žalovaný) v skutočnosti neposkytol službu, resp. za „služby“ označil svoje evidenčné a administratívne úkony. V súvislosti s odkladom splatnosti splátok ide iba o hypotetickú možnosť požiadať o odklad splátok. Žalobkyňa má hradiť mesačný poplatok (odplatu) bez ohľadu na to, či túto hypotetickú možnosť, už aj vzhľadom na podmienky, ktoré žalovaný stanovil pre možnosť odkladu splatnosti splátok (dlhodobá práceneschopnosť, strata zamestnania, úmrtie manžela, či príbuzného v priamom rade), dlžník využije alebo nevyužije. Nepochybne minimálne odplata za poskytovanie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok v dohode o poskytovaní služieb predstavuje peňažný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nebolo dodané a služba v skutočnosti bola len záujmom dodávateľa. Pokiaľ ide o formu dojednania predmetnej dohody o poskytovaní služieb, odvolací súd konštatuje, že samotný podpis tejto dohody, resp. skutočnosť, že bola vyhotovená ako osobitná dohoda, nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania individuálne dojedanej zmluvy tak, ako to tvrdí žalovaný. Predmetná dohoda je formulárová, vyhotovená žalovaným, rovnako ako samotná Zmluva. Povinnosťou veriteľa bolo dlžníkovi ako spotrebiteľovi prezentovať informácie o ponúkaných doplnkových službách jasne, zrozumiteľne a jednoznačne tak, aby sa dlžník na ich základe mohol rozhodnúť, či služby ponúkané veriteľom potrebuje alebo nie v situácii, ak tieto služby podľa znenia Dohody o poskytovaní služieb majú byť doplnkové a dobrovoľné (bod I. 2 Dohody).

37. Občiansky zákonník obsahuje len demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. Znamená to, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednania v štandardnej formulárovej zmluve, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom, v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemá možnosť participovať na vytvorení predmetnej formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. Žalovaný nepreukázal, že v danom prípade mala žalobkyňa možnosť výberu, či predmetnú dohodu podpíše alebo nepodpíše, napriek vyhláseniu, že dohodnuté služby sú doplnkové a dobrovoľné a nemajú charakter podmienky alebo predpokladu pre uzavretie akéhokoľvek zmluvného vzťahu medzi stranami sporu. Žalovanému sa nepodarilo ani preukázať, že predmetná dohoda bola individuálne dojednaná. Odvolací súd má za to, že ide o nekalú obchodnú prax, ktorej cieľom je

neoprávnené sa obohatiť, keď odplata za uzavretie dohody bola zahrnutá do pravidelných mesačných splátok úveru, ktoré sa dlžník zaviazal splácať. Odvolací súd preto bod 7.1 článku I. Dohody o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014 považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenia, ktoré mu po materiálnej stránke nie sú dodané a v skutočnosti slúžia záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Zmluvné dojednanie služby „odklad splatnosti splátok“ nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ho aktivovať, ale naopak tak, že za službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí poplatok - odplatu vo výške 2,56 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru v pravidelných mesačných splátkach.

38. Za daného stavu odvolací súd rozsudok, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania, ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

39. Súd prvej inštancie žalobu v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014, uvedenú v bode 6 v znení: „Poplatok za poskytnutie úveru/revolvingu: 150 eur“, zamietol.

40. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že súd mohol žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnuť len v jednom prípade, a to v prípade, keď zistí, že sa v súdnej veci nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak súd zistí, že v súdnej veci o neprijateľnú zmluvnú podmienku ide, žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnuť nemôže, a to bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky samostatnou žalobou, alebo pri podmienkach, aké sú obsiahnuté v § 298 ods. 2 CSP a tiež bez ohľadu na to, či žaloba smeruje proti obchodníkovi, ktorý je autorom neprijateľnej zmluvnej podmienky, alebo proti jeho právnomu nástupcovi a bez ohľadu na to, že o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, už bolo v inom súdnom konaní, ale z iného právneho vzťahu, založenom iným právnym úkonom rozhodnuté, a to aj v prípade, ak by sa súdne konania týkali tých istých strán a bez ohľadu na to, či v prípade úverového právneho vzťahu, už úver splatený bol, alebo nebol. Súd prvej inštancie mohol určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky, aj čo sa týka poplatku 150 eur za úver, aj keby tento poplatok považoval za vedľajšie dojednanie. Neobstojí argumentácia súdu prvej inštancie, že určeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, týkajúcej sa poplatku 150 eur za úver bráni určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

41. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý predmetný poplatok za poskytnutie úveru ani nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

42. Vo vzťahu k tomu odvolací súd konštatuje, že pri Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu si žalovaný ako veriteľ vyúčtoval poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur. Z rozhodovacej praxe je tunajšiemu súdu známe, že žalovaný poskytnutý úver automaticky zníži o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Spotrebiteľ tak reálne neobdrží sumu, ktorá je uvedená v zmluve ako istina/výška úveru, ale istinu poníženú o výšku poplatku za poskytnutie úveru.

43. V prípade predmetného úveru žalobkyňa teda od žalovaného obdržala sumu 1.350 eur a nie 1.500 eur ako to uviedol žalovaný a ako to je chybné uvedené aj v predmetnej zmluve. Žalovaný si tak vyúčtoval poplatok vo výške 10 % samotného úveru, ktorý žalobkyňa reálne nikdy neobdržala.

44. Odvolací súd zdôrazňuje, že predmetná Zmluva bola vyhotovená veriteľom - dodávateľom, poskytovateľom služieb, bez možnosti žalobkyne privodiť jej zmenu, ktorá tým, že podpísala zmluvu, keďže mala záujem o poskytovanú službu, musela prijať aj ostatné podmienky zmluvného vzťahu určené dodávateľom, vrátane poplatkov. Táto zmluvná podmienka je zakomponovaná do textu zmluvy, teda je súčasťou vopred pripravenej formulárovej zmluvy a podľa názoru súdu nebola so žalobkyňou individuálne dojednaná. Zmluvná podmienka upravujúca poplatok za poskytnutie úveru tak nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka), preto podlieha prieskumu v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

45. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znakmi neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale

aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná.

46. Princíp ochrany spotrebiteľa vyžaduje transparentnosť zmluvných dojednaní, ktoré sú spotrebiteľovi dodávateľom predkladané k podpisu. Z nich musí byť zrejmé, aké bude finálne finančné zaťaženie príjemcu úveru, lebo len takto informovaný spotrebiteľ môže urobiť spoľahlivú komparáciu na trhu dostupných a ponúkaných úverov bez toho, aby neskôr zistil, že vychádzal zo zámerne skreslených informácií. Problém ochrany spotrebiteľa nespočíva v zákaze obchodných podmienok, ale v možnosti sa s nimi riadne oboznámiť v ich zreteľnom označení, formulácii a možnosti ich po zrelej úvahe akceptovať alebo odmietnuť.

47. Vzhľadom na výšku predmetného poplatku a spôsob jeho úhrady, takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa ako to predpokladá ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

48. Poplatkové zaťaženie spotrebiteľa bez poskytnutého protiplnenia je potrebné vyhodnotiť ako neprijateľné.

49. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd poukazuje na rozsudok SD EÚ vo veci C-377/14, ktorý vo výroku rozsudku v bode 3. výslovne uviedol, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.

50. Vo vzťahu k ust. § 499 Obchodného zákonníka odvolací súd dodáva, že predmetné ustanovenie upravuje možnosť dojednania odplaty za tzv. „rezervovanie“ prostriedkov veriteľa pre dlžníka, ide o odplatu za to, že veriteľ od uzavretia zmluvy o úvere s týmito nemôže disponovať a čaká na to, kedy, v akej výške a či vôbec ich dlžník reálne bude čerpať. V predmetnom prípade však už priamo v žiadosti o poskytnutie úveru/zmluve o úvere je žalovaným predformulovaná žiadosť dlžníka o prevod čiastky úveru na jeho účet (bod 11. Zmluvy), teda žalovanému je už v čase uzavretia zmluvy zrejmé, že dlžník žiada o čerpanie finančných prostriedkov okamžite, t.j. momentom uzatvorenia zmluvy, a to v plnej výške určenej zmluvou. Obdobie „rezervácie“ prostriedkov tak v danom prípade nenastáva, a preto dojednanie poplatku za poskytnutie úveru je neprijateľné s poukazom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľovi zaň nie je poskytnuté zo strany veriteľa žiadne protiplnenie.

51. So zreteľom na uvedené bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP, keď týmto rozhodnutím bolo žalobkyni znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nie je napravitelný v odvolacom konaní. Došlo by ním totiž k vykonávaniu základného dokazovania na rozhodujúce otázky až na súde druhej inštancie, a tým k znemožneniu stranám plnej realizácie ich procesných práv, keďže by im bola odopretá možnosť odvolacieho prieskumu nových, z pohľadu doterajších záverov súdu prvej inštancie dosiaľ bezvýznamných skutočností, čím by stranám bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zároveň odvolací súd zrušil aj výrok o nároku na náhradu trov konania. Rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania je rozhodovaním závislým od výsledku sporového konania, o ktorom rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

52. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude nanovo rozhodnúť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky - poplatku za poskytnutie úveru/revolvingu 150 eur uvedenej v bode 6 Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.11.2014 s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu vyslovený v tomto rozsudku (§ 391 ods. 2 CSP) a v nadväznosti na procesný úspech strán sporu nanovo potom rozhodnúť aj o trovách prvoinštančného konania.

53. Neuniklo pozornosti odvolaciemu súdu, že súd prvej inštancie zrejme chybou v písaní uviedol v písomnom vyhotovení napadnutého rozhodnutia nesprávny dátum vyhlásenia rozsudku 19.1.2017, keď správne má podľa zápisnice z pojednávania na ktorom došlo k jeho vyhláseniu byť dátum

vyhlásenia 19.1.2018, preto okresný súd zároveň opravným uznesením opraví chybný rok vyhlásenia tohto rozsudku.

54. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

55. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).